

Pripravljalna delavnica za
Podnebno ogledalo 2019

Stavbe

Barbara Petelin Visočnik, Katarina Trstenjak, Gašper Stegnar, IJS CEU

ARSO, 25. 4. 2019

LIFE
CLIMATE
PATH
2050

Projekt LIFE ClimatePath2050 (LIFE16 GIC/SI/000043)
je financiran iz finančnega mehanizma LIFE, ki ga
upravlja Evropska komisija, in iz Sklada za podnebne
spremembe Ministrstva za okolje in prostor RS.

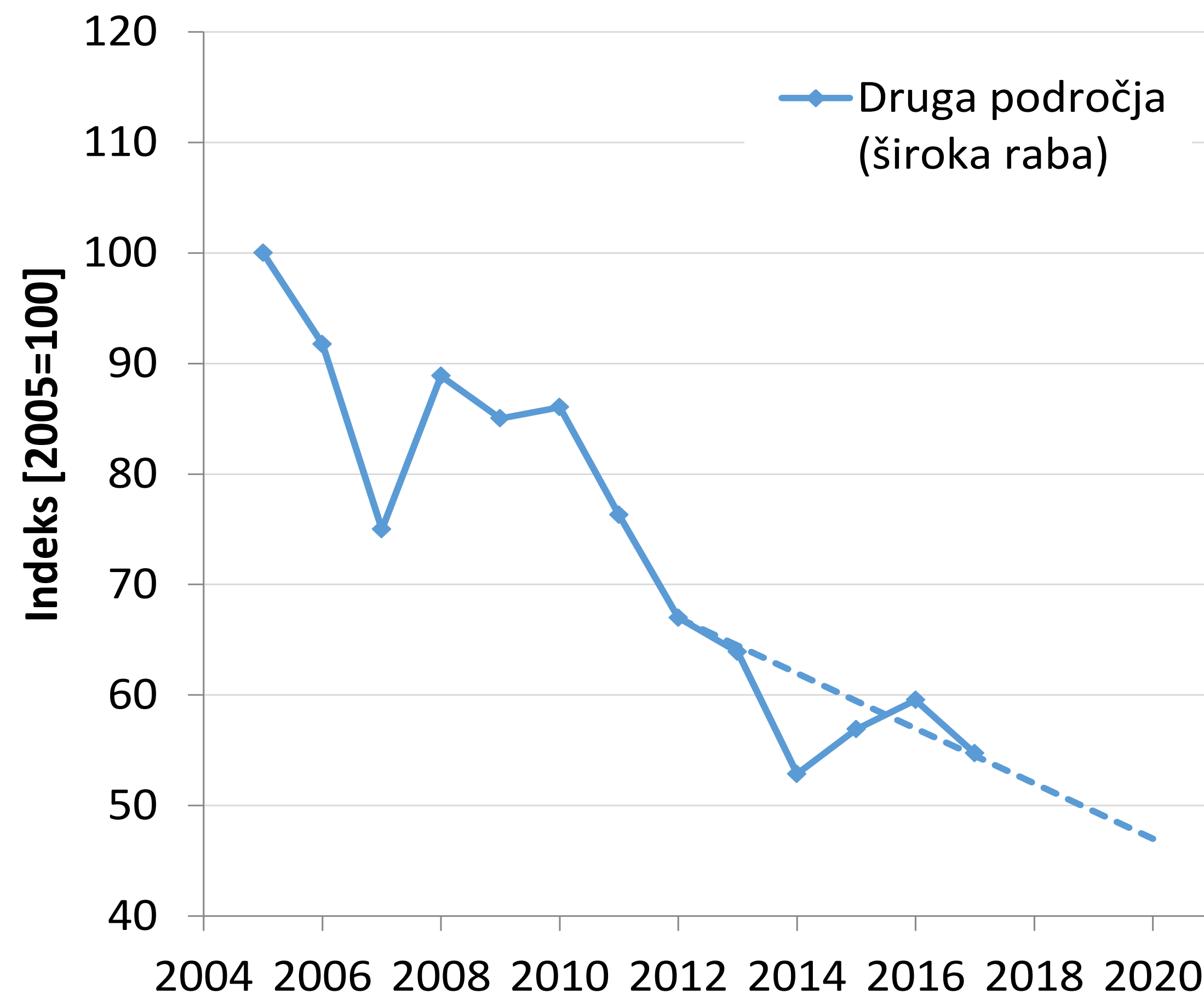

Sektorski cilji

Cilj je zmanjšanje emisij TGP za **53 %** do leta 2020 glede na leto 2005.

Leta **2017**:

- so bile emisije iz rabe goriv v stavbah manjše za **45 %** glede na leto 2005
- je glede na preteklo leto prišlo do zmanjšanja emisij za **9,6 %**
- so stavbe predstavljale **11-odstotni delež** skupnih emisij neETS

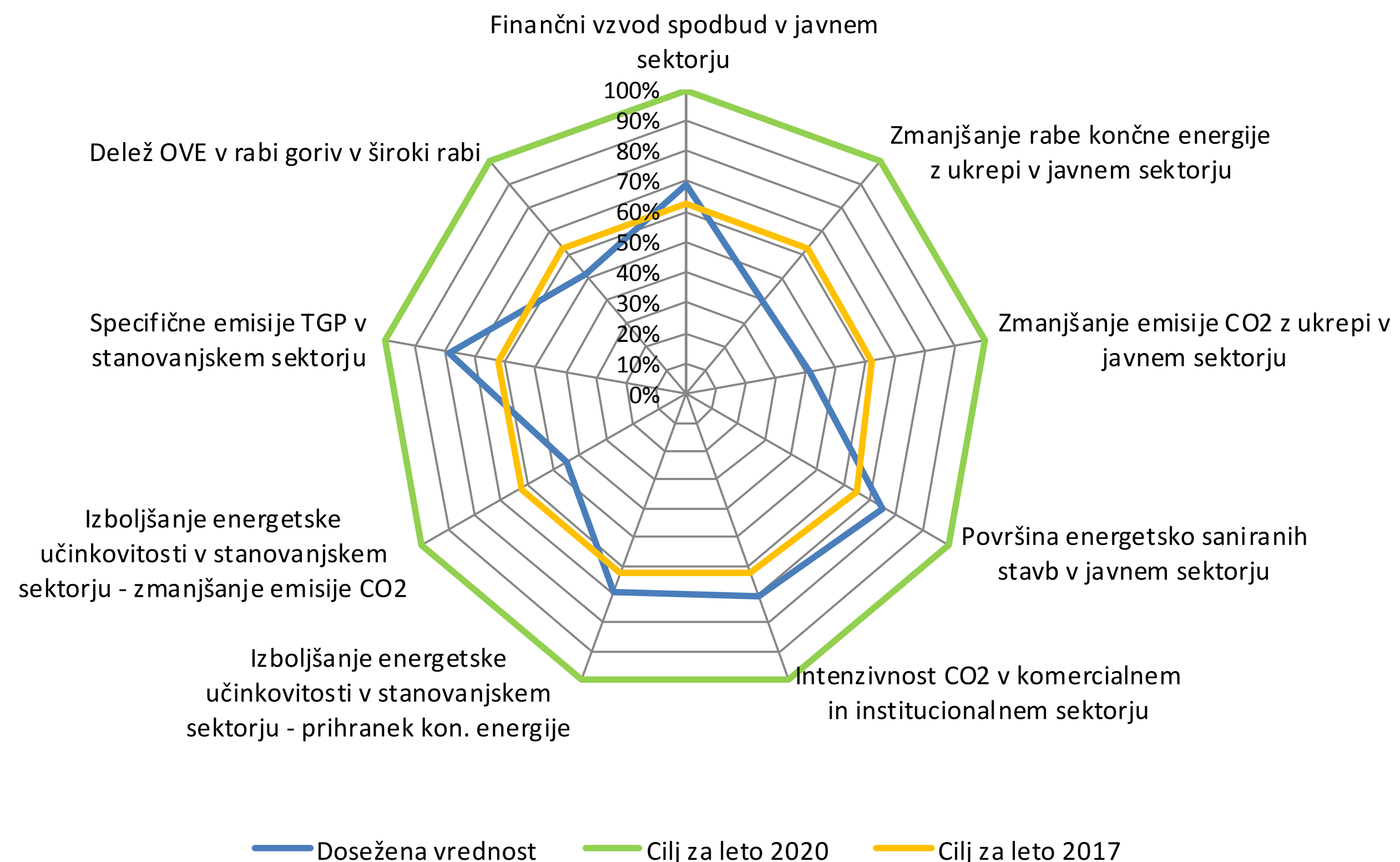
Pripravil IJS-CEU

Kazalci za spremljanje izvajanja OP TGP

Izvajanje ukrepov OP TGP v stavbah spremljamo s **sedmimi** kazalci.

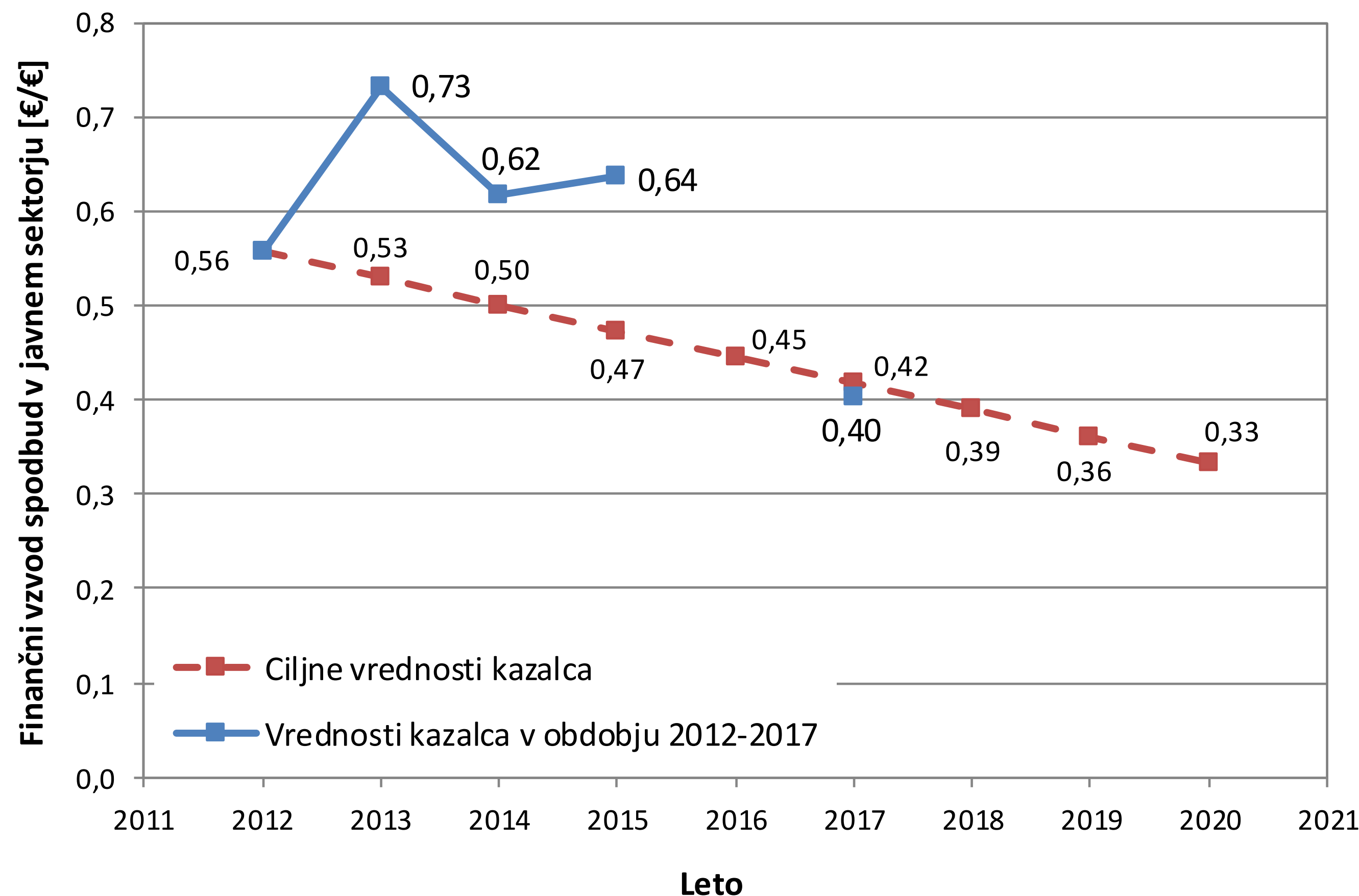
V **letu 2017** je **5** kazalcev kazalo na **ugoden**, **4** kazalci pa na **neugoden** razvoj.

Ukrepi se izvajajo, vendar učinki, ki jih dosežemo na področju zmanjševanja emisij TGP, rabe OVE..., zaostajajo za načrtovanimi.

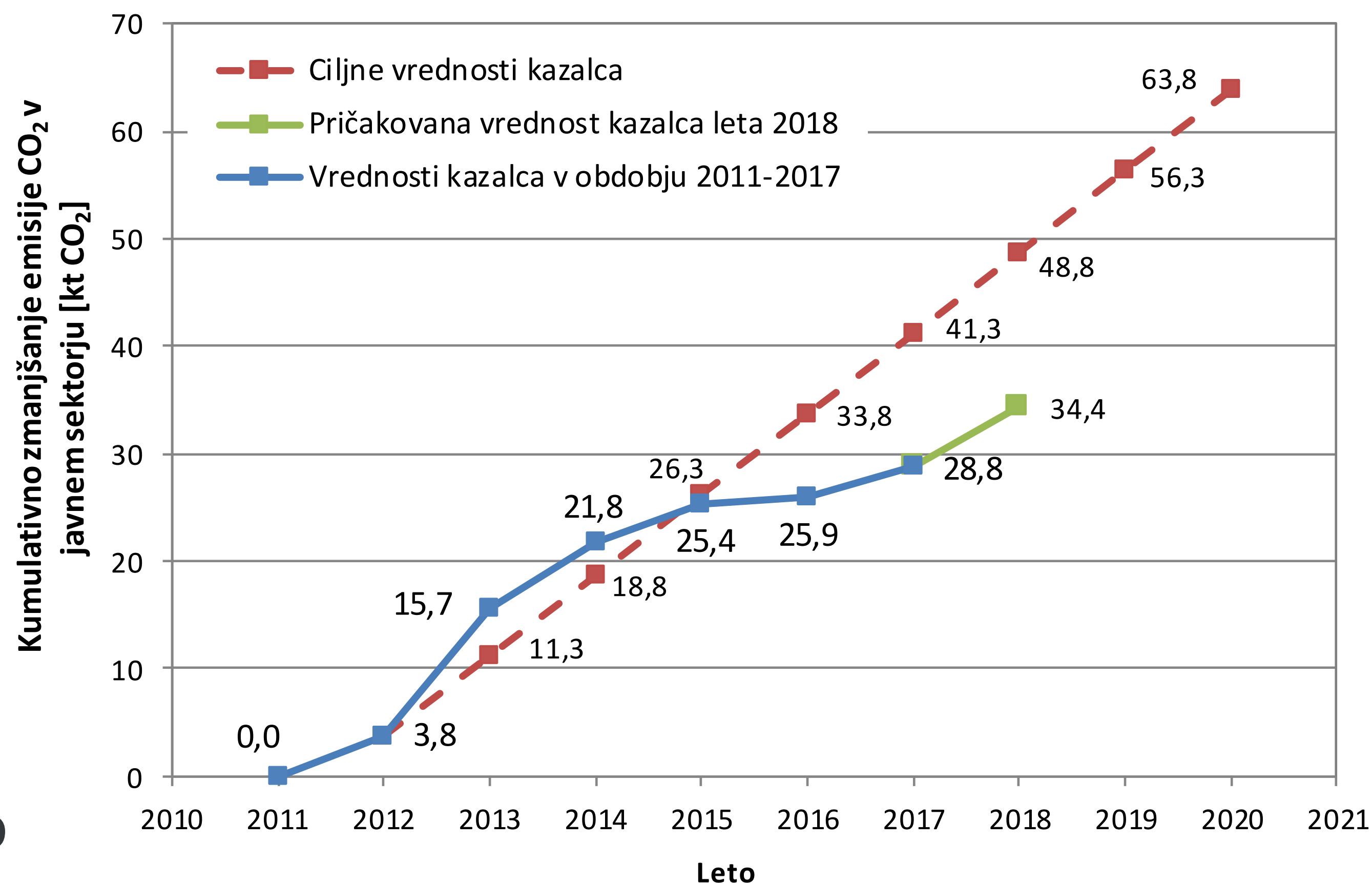
Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju

- Razmerje med **vrednostjo nepovratnih sredstev** za ukrepe URE in OVE v javnem sektorju in **vrednostjo naložb**, ki so jih ta nepovratna sredstva spodbudila
- V njem se najbolj odraža ukrep **energetske prenove javnih stavb**
- Leta 2017 je bil kazalec **2 evro centa** boljši od indikativnega letnega cilja
- V prihodnje bo kazalec predvidoma **ostal na ravni iz leta 2017** – leta 2020 bo zaostajal za ciljno vrednostjo

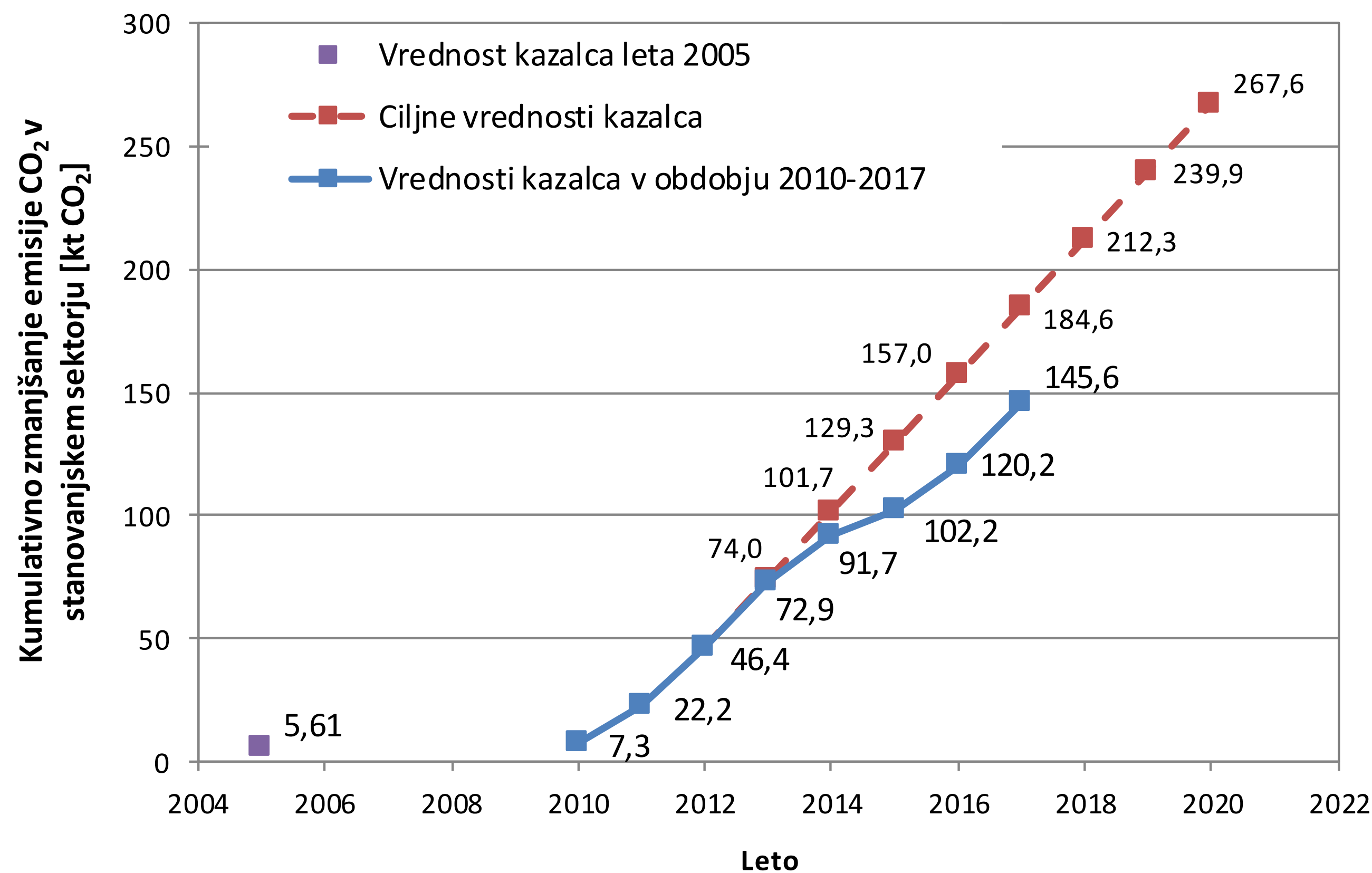
Zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju

- V njem se najbolj odraža ukrep **energetske preнове javnih stavb**
- Leta 2017 je kazalec za ciljem zaostajal za **30 %** (2016 – 29 %)
- Zaostanek je posledica **manjših vlaganj** v obdobju 2015–2017 in ga do leta 2020 predvidoma ne bo mogoče nadoknadi
- Povezani kazalec *Površina energetske saniranih stavb* je **cilj presegal** za 15 % (2016 – 29 %)
- V okviru vseh programov je potrebno okrepiti spremljanje izvajanja

Izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju

- V njem se najbolj odraža ukrep **spodbujanja ukrepov URE in OVE z nepovratnimi sredstvi Eko sklada**
- Zmanjšanje emisije CO₂ je bilo glede na leto prej večje za **41 %**
- Leta 2017 je kazalec za ciljem zaostajal za **21 %** (2016 – 24 %)
- **Obseg sredstev**, ki jih Eko sklad letno izplača za ta ukrep, **se zelo spreminja** (npr. leta 2013 skoraj 25 mio €, leta 2016 21,5 mio €, leta 2017 17,1 mio €)
- V okviru vseh programov je potrebno okrepiti spremljanje izvajanja

Povzetki dogajanja v letu 2018

JAVNI SEKTOR

- V okviru razpisov OP EKP iz leta 2018 se je **izboljšalo črpanje sredstev** – dodeljena je bila približno polovica razpisanih sredstev
- Še vseeno je povpraševanje po razpisanih sredstvih precej manjše od razpoložljivih zneskov – **sofinanciranje priprave projektov** v okviru mednarodne tehnične pomoči ELENA (1,7 mio €) se še ne izvaja; problem je tudi **kadrovska podhranjenost in nestabilnost Projektne pisarne**
- Narašča, tako po številu projektov kot tudi po tlorisni površini vključenih stavb, izvajanje projektov po **modelu energetskega pogodbeništva** (EPO) – v okviru JOB 2018 je bilo projektov EPO, ki so skupaj zajeli 95 % vse v prenovo zajete površine, že 72 %
- Kljub vsemu se **premalo dela na pospeševanju EPO** – manjše število ponudnikov, ni ustreznih finančnih produktov za financiranje tovrstnih projektov
- Premalo pozornosti se posveča **stavbam kulturne dediščine** in **zagotavljanju kakovosti** energetske prenove stavb

Povzetki dogajanja v letu 2018

STANOVANJSKI SEKTOR

- Leta 2017 se je obseg nepovratnih spodbud, ki jih Eko sklad namenja za izvajanje ukrepov URE in izrabe OVE v gospodinjstvih, zmanjšal (17,1 mio €), leta 2018 pa ponovno povečal (24,2 mio €) – učinki so še vedno **precej manjši od načrtovanih** (pomembno tudi zaradi ciljev iz AN URE in prenove AN OVE)
- V večstanovanjskih stavbah še naprej ostajajo nerešena vprašanja, kako olajšati izvajanje ukrepov URE in OVE v **stavbah z več lastniki**
- Povečalo se je zanimanje upravičenih občanov za **obisk in paket ZERO** – 243 prijav oz. 69 % več kot leto prej
- Še vedno **ni prišlo do črpanja** 5 mio €, predvidenih za subvencioniranje ukrepov URE v 500 gospodinjstvih z nizkimi prihodki v okviru OP EKP
- V teku je sofinanciranje **energetske prenove večstanovanjskih stavb** v nad 75-odstotni javni lasti v okviru CTN v OP EKP
- **Demonstracijski projekti celovite energetske obnove večstanovanjskih stavb** po merilih skoraj ničenergijske prenove, predvidenih za sofinanciranje v okviru OP EKP, **se ne izvajajo**

ENERGETSKA REVŠČINA

- Večstanovanjske stavbe: izplačanih 8 spodbud; skupna vrednost 27 400 EUR
- Zamenjava starih kurilnih naprav na trda goriva: 12 naložb 56 400 EUR
- Porast v projektu ZERO (paket in svetovanje), 69% več kot leto prej
- Še zmeraj “stoji” 5 milijonov EUR iz OP EKP za subvencioniranje ukrepov URE v 500 gospodinjstvih z nizkimi prihodki

Priporočila

- Čim prej pričnejo s **spodbujanjem ukrepov URE** v 500 gospodinjstvih
- izboljšajo **medsebojno sodelovanje** z namenom izboljšanja dosega projektov;
- Institucije naj poskrbijo za sistematično vključenost in usklajenost instrumentov za zmanjševanje energetske revščine in zagotovijo njihovo dolgoročno izvajanje;
- Oblikujejo celovito dolgoročno shemo za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki bi bila na osnovi opravljenih energetskih pregledov v okviru projekta ZERO dopolnjena tudi z investicijskimi sredstvi;

Priporočila – SPLOŠNO

Priporočamo, da:

- MZI in MOP pospešita aktivnosti za **čimprejšnjo novelacijo Pravilnika, ki ureja učinkovito rabo energije v stavba**, ki ureja sNES, rabo OVE in zmanjšanje TGP (Priporočilo 01/2019).
- MZI razvije ustrezne finančne produkte in druge podporne ukrepe za **pospeševanje energetskega pogodbeništva** (Priporočilo 03/2019), kot npr.:
 - sistemske nastavitve za odkup terjatev ponudnikov storitev EPO,
 - pogodbeno zagotavljanje prihrankov energije v stanovanjskem sektorju,
 - program zagotavljanja kakovosti projektov EPO,
 - kadrovska okrepitev projektne pisarne in
 - priprava orodij za vrednotenje projektov EPO.
- MOP v sodelovanju z MZI – projektno pisarno čim prej zagotovi **vzpostavitev podpornega okolja za trajnostno vrednotenje stavb** (vzpostavitev sistema, shema certificiranja, usposabljanje, vzdrževanje sistema, financiranje) ter pripravi podlage za spodbujanje in financiranje tovrstne prenove. (Priporočilo 04/2019).

Priporočila – STANOVANJSKI SEKTOR

Priporočamo, da:

- se pripravi finančni načrt spodbujanja ukrepov v gospodinjstvih vključno z (Priporočilo 07/2019):
 - določitvijo virov financiranja, spodbujevalnih mehanizmov in ukrepov za odstranjevanje ključnih ovir,
 - organizacijo spodbujanja in zagotavljanjem pomoči po principu vse na enem mestu;
 - zagotoviti spodbude za pripravo projektov v stanovanjskem sektorju;
 - izvajanjem demonstracijskih projektov.
- Eko sklad zagotovi čim bolj enakomerno in usmerjeno izvajanje načrtovanih ukrepov **v primernem obsegu**: identifikacija ovir za povečanje ukrepov, razvoj novih instrumentov in zasledovanje ciljev iz AN URE in AN OVE (Priporočilo 12/2019).
- MOP v sodelovanju z MP in MJU **realizira predvidene ukrepe spodbujanja energetske prenove večstanovanjskih stavb**, ki ustrezno naslavljajo vprašanje pridobivanja soglasja za izvedbo in kreditiranje naložb URE (Priporočilo 15/2019).

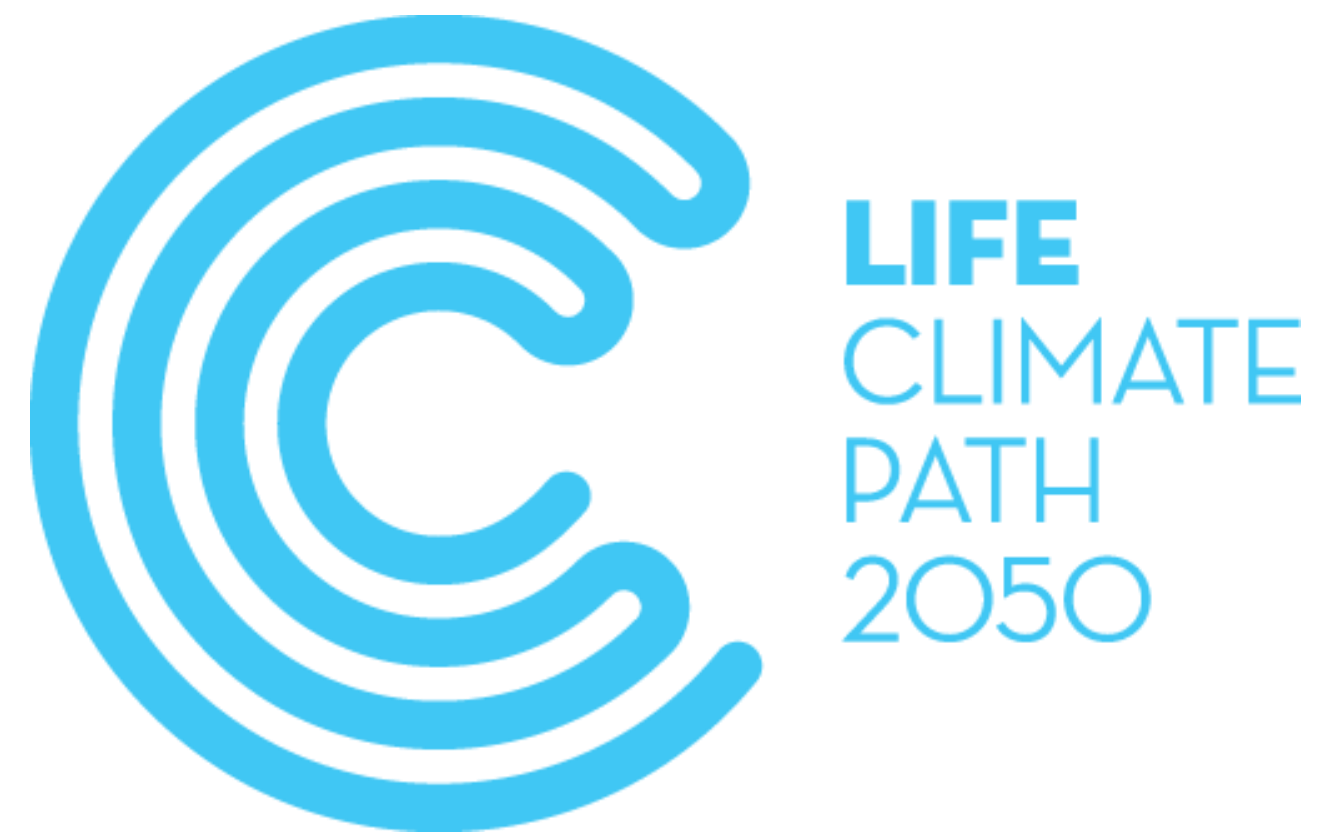
Priporočila – JAVNI SEKTOR

Priporočamo, da:

- MzI z načrtovanjem razpisov oz. javnih povabil zagotovi **čim bolj enakomerno in predvidljivo dinamiko spodbujanja naložb** (pomembno za doseganje okoljskih učinkov in pozitivnih učinkov na gospodarstvo) (Priporočilo 6/2019).
- MzI v sodelovanju z MOP okrepi aktivnosti za **vzpostavitev celovitega sistema zagotavljanja kakovosti energetske prenove stavb** (Priporočilo 10/2019).
- MzI zagotovi **ustrezne kadrovske in finančne pogoje za izvajanje vseh nalog Projektne pisarne**, opredeljenih v okviru Dopolnitve DSEPS in prenove AN URE, in začne z njihovim izvajanjem v predvidenem obsegu (Priporočilo 19/2019).

Vprašanja

- Bi pri izvajanju ukrepov izpostavili še katere **druge dosežke in vrzeli?**
 - Kakšni so vaši **komentarji na predlagana priporočila?**
 - Katera **priporočila** se vam zdijo najbolj **ključna?**
 - Stavbe splošno
 - Javni sektor
 - Stanovanjski sektor
 - Bi bilo treba vključiti še kakšno **dodatno priporočilo?**
- Pri izbiri in sooblikovanju priporočil boste lahko sodelovali še v prvem tednu maja (6. – 10. maj 2019)!

Vodilni partner projekta LIFE Climate Path 2050:

Partnerji projekta LIFE Climate Path 2050:

ELEK,
načrtovanje,
projektiranje in
inženiring, d.o.o.

**Gradbeni
Inštitut ZRMK,**
d.o.o.

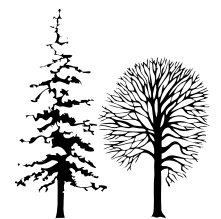
**Inštitut za
ekonomska
raziskovanja**

**Kmetijski
inštitut Slovenije**

**PNZ svetovanje
projektiranje,
d.o.o.**

**Gozdarski
inštitut Slovenije**

www.PodnebnaPot2050.si

Hvala!

Gašper Stegnar

01/588 53 00, gasper.stegnar@ijs.si

Katarina Trstenjak

01/588 52 23, katarina.trstenjak@ijs.si

Barbara Petelin Visočnik

01/588 53 94, barbara.visocnik@ijs.si